

KNIHOVNY.CZ

Knihovny.cz - jak se zapojit

Petra Žabičková

Moravská zemská knihovna v Brně

petra.zabickova@mzk.cz

Anotace přednášky

- **Hlavní přínosy pro knihovny a jejich uživatele**
- **Současný stav projektu Centrální portál knihoven**
- **Jak se připojit**

Co jsou Knihovny.cz?

Knihovny.cz

=

Centrální portál knihoven

Co jsou Knihovny.cz?

Portál, který umožní uživatelům získat **přehled o dokumentech, zdrojích a službách všech knihoven, které se do něj zapojí ...**

... a k těmto zdrojům a službám dokáže poskytnout **přístup.**

A proč vznikají?

Zpřístupnění zdrojů a služeb knihoven

- na jednom místě
- rychle
- jednoduše a přátelsky
- odkudkoli

Na jednom místě

Zdroje:

- knihovní katalogy
- odborné databáze
- digitální knihovny

Služby všech knihoven, kde je uživatel zaregistrovaný

Informace o knihovnách

Rychle

- uživatel prohledává vše na 1 místě
- 1 vyhledávací okno, dotaz je zadáván 1x
- výsledky hledání se zobrazí zdeduplikovaně
- portál uživatele navede k cíli bez obstrukcí
  - k plnému textu
  - k objednávkce

Jednoduše a přátelsky

 Hledat

- **uživatelsky přívětivě**
- **navrženo pro uživatele (ne pro knihovníky)**
- **maximálně jednoduchý až skoro minimalistický styl**

Odkudkoli

- **tzn. i z pohodlí svého domova**
- **on-line registrace a prodlužování registrací z domova**
- **placení poplatků on-line**
- **přístup k elektronickým zdrojům**
- **přístup k plným textům v digitálních knihovnách**

Funkce

Objevování zdrojů informací

- **vyhledá a najde**
  - **hledanou informaci (elektronický dokument)**
  - **informaci o existenci dokumentu**
  - **informaci o dostupnosti dokumentu**

Propojení na knihovní systémy

- **objednávka, rezervace, sledování uživatelského účtu, prodlužování výpůjček atd.**

Informační část portálu

Vývoj informační části portálu probíhal letos pod záštitou Městské knihovny v Praze

Součástí:

- **prohledatelný adresář**
- **akce knihoven**

Obě části portálu (vyhledávací a informační část) budou navzájem provázané

V čem portál pomůže knihovnám?

Umožní knihovnám:

- zviditelnit své služby
- možná jim přivede i nové uživatele
- nabídne jejich uživatelům více zdrojů
- využívat své zdroje efektivněji

Jak to celé vzniklo?

- **2010 - Ústřední knihovnická rada a přizvání experti zárodek Centrálního portálu českých knihoven (CPK)**
- **2011 - CPK ukotveno v Koncepti rozvoje knihoven na léta 2011-2015**
- **2012-2014 - Vznik několika verzí projektového záměru, ustanovení pracovních skupin, práce, přípravy výběrového řízení a neschopnost najít hotové komplexní řešení kvůli nadměrnému množství specifik**
- **konec roku 2014 - rozhodnutí o vývoji vlastní cestou, pověření MZK o vybudování pilotní verze**

Letošní rok

- **Vývoj portálu - pilotní projekt**
- **Řešení informační části a informací o knihovnách**
- **Hlubkový uživatelský průzkum a testování**
- **Business model projektu**
- **Organizační a finanční zajištění**

Vývoj vlastní cestou

- **MZK je dodavatelem technického řešení portálu**
- **Pracuje na něm stejný tým, který loni testoval připravenost knihovních systémů, rozšířený o nové tváře**
- **Východiskem jsou požadavky připravené původně pro externího dodavatele**

Vývoj vlastní cestou

- **Neexistuje hotový systém, který by uměl všechny potřebné funkce**
- **Levnější řešení, využití již některých hotových částí (VuFind, Solr apod.)**
- **Řešení není limitováno počtem zapojených knihoven (není potřeba kupovat licence)**
- **Možnost spolupráce se zahraničními institucemi řešícími stejný úkol s pomocí stejných nebo podobných nástrojů**

Inspirace

Celé řešení je open-source, částečně využíváme zdrojové kódy a inspiraci z finského projektu Finna.fi.

Dalšími obdobnými systémy jsou švýcarský Swissbib.ch dánský Bibliotek.dk nebo nizozemský Bibliotheek.nl.

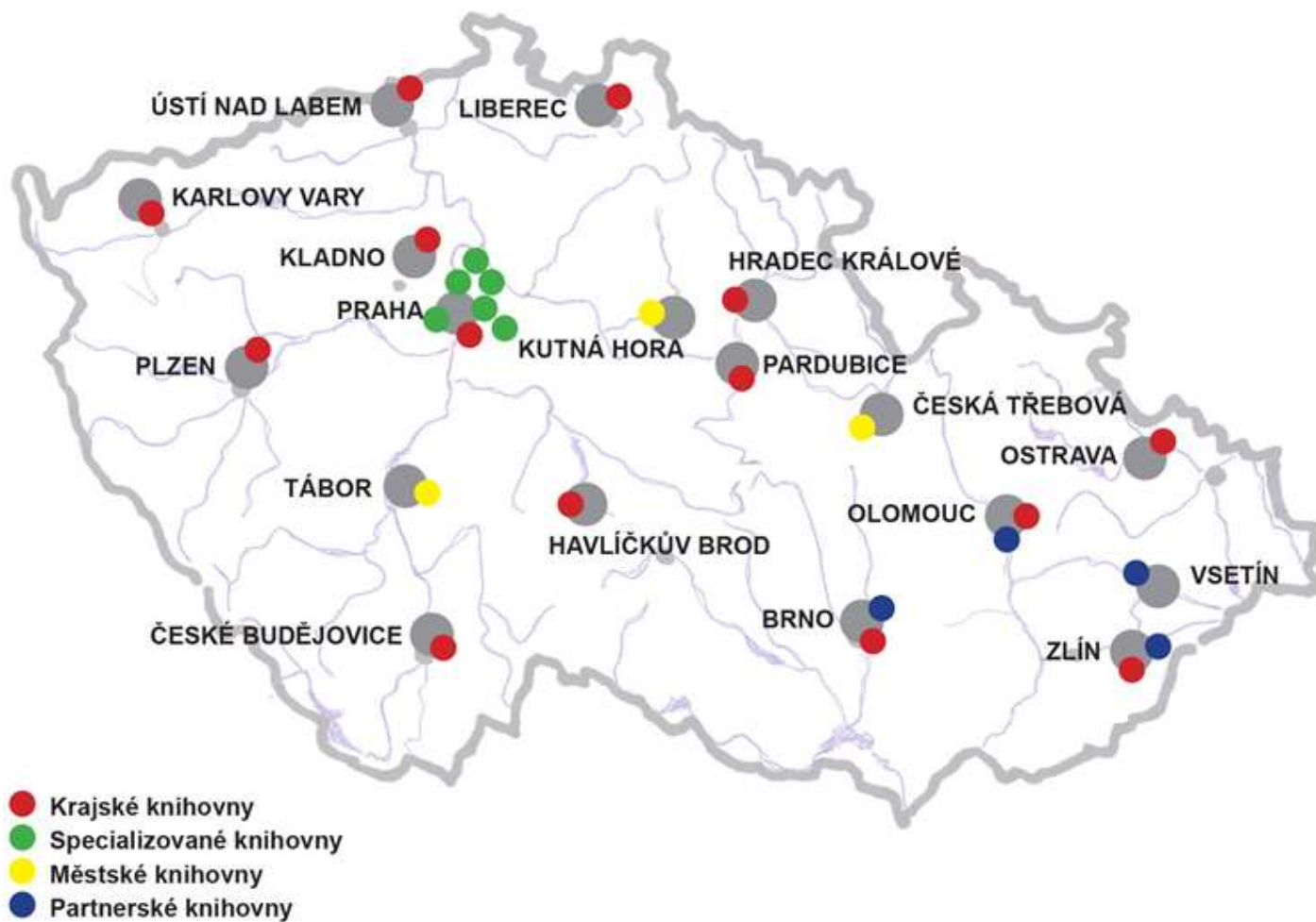
Současný stav

- **V tuto chvíli již existuje funkční prototyp portálu v betaverzi**
- **Většina letošních prací byla věnována tvorbě nezbytné infrastruktury pro fungování portálu**
- **Aktuálně probíhá intenzivní série testování, připomínkování, úpravy, dokončovacích prací**
- **A zapojování jak zakládajících knihoven, tak dalších prospěšných zdrojů (články, normy, zákony, patenty...)**

Zakládající knihovny

- Jedná se o pestrou skupinu **23 knihoven**, v níž jsou zapojeni **reprezentanti různých kategorií českých knihoven**.
- Tyto knihovny se podílely na vývoji a testování Centrálního portálu knihoven a budou využívat portál jako první.

Zakládající a partnerské knihovny

Zakládající knihovny

Knihovna Akademie věd ČR, Národní knihovna ČR, Moravská zemská knihovna, Městská knihovna v Praze, Národní technická knihovna, Národní lékařská knihovna, Městská knihovna Kutná Hora, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, Městská knihovna Tábor, Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, Knihovna Národního muzea, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, Vědecká knihovna v Olomouci, Krajská vědecká knihovna v Liberci, Ústav mezinárodních vztahů – knihovna, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, Středočeská vědecká knihovna v Kladně, Krajská knihovna v Pardubicích, Krajská knihovna Vysočiny, Krajská knihovna Karlovy Vary, Městská knihovna Česká Třebová

Chcete se připojit i VY?

- **Jsme otevřeni dalším knihovnám, které mají zájem spolupracovat**
- Nyní se projektu účastní 23 zakládajících knihoven a 4 partnerské knihovny
  - 2015 připojování zakládajících knihoven
  - 2016 postupné připojování dalších knihoven
  - Připravuje se smlouva o spolupráci
- Je potřeba splnit určité technické požadavky

Zapojení

Spojte se s námi:

Organizační a smluvní náležitosti

- Martin Lhoták:

zapojeni@knihovny.cz

Technické požadavky

- Petra Žabičková:

vyvoj@knihovny.cz

Minimální technické požadavky

Poskytovat svá bibliografická data

OAI-PMH včetně informací o exemplářích v poli 996
nebo pravidelné exporthy

Zpřístupnit rozhraní NCIP, které umožňuje portálu komunikovat s Vaším knihovním systémem

V případě Alephu zpřístupnit API

Zapojit se do federace identit eduID

Přímo nebo prostřednictvím MZK

Konzultace k zapojení knihoven poskytuje MZK na
vyvoj@knihovny.cz

Další služby, které můžete poskytovat

- **validace identity uživatelů pro mojeID**
- **registrace do knihovny online za pomocí validovaného mojeID**
- **přijímání online plateb včetně úhrady registračního poplatku**
- **poskytnutí kopie knihovnou tvořených zdrojů včetně obsahu digitální knihovny pro indexaci v portálu, poskytnutí informací o knihovnou pořízených elektronických zdrojích**

Tyto požadavky nejsou nezbytné, ale velmi rozšiřují nabídku služeb a jejich přínos pro čtenáře je nesmírný.

Více informací o projektu

Roadshow **Knihovny.cz** – centrální portál českých knihoven

podzim 2015

všechny krajské knihovny v České republice

seznam termínů:

<http://koncepce.knihovna.cz/aktivity/roadshow-2015/>

Otázky

KNIHOVNY.CZ

Děkuji za pozornost!

Petra Žabičková, vyvoj@knihovny.cz